Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/71314,75-rocznica-Akcji-Kosba-Rzeszow-Krasne-24-26-maja-2019.html
23.04.2024, 23:24

75. rocznica Akcji „Kośba” – Rzeszów, Krasne, 24-26 maja 2019

Żołnierze Armii Krajowej wraz z Księdzem Duszpasterzem Okręgu Podkarpackiego Światowego Związku Żołnierzy AK, Dowódca 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, Dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Wójt Gminy Krasne, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Krasnem zaproszają do wzięcia udziału w uroczystych obchodach 75. Rocznicy „Akcji Kośba”, które odbędą się 25 maja 2019 r. w Rzeszowie i 26 maja 2019 r. w Krasnem.

25 maja 2019 r., Rzeszów

Program:
11.00 Msza Święta w Kościele pw. Świętego Józefa w Rzeszowie
12.00 Składanie wieńców/wiązanek kwiatów pod tablicami poświęconymi pamięci:

- płk. Łukasza Cieplińskiego,
- por. Michała Beresia ps. „Bem”, ks. Józefa Czyża oraz kpt. Edwarda Brydaka ps. „Andrzej”

26 maja 2019 r., Krasne

Program:
12.00 Msza Św. w Kościele pw. Wniebowzięcia N.M.P. w Krasnem w intencji Bohaterów Akcji „Kośba”

- Prelekcja dr Piotra Szopy z IPN w Rzeszowie
- Modlitwa oraz składanie wieńców/wiązanek pod tablicą pamiątkową upamiętniającą mieszkańców Krasnego uczestniczących w Akcji „Kośba”: Henryka Kunysza ps. „Szczygieł”, Władysława Lei ps. „Trznadel” i Władysława Skubisza ps. „Pingwin”.

Akcja „Kośba” to kryptonim operacji prowadzonych wiosną i latem 1944 na terenie okupowanej Polski przez oddziały Armii Krajowej. Akcja wymierzona była w niemieckich funkcjonariuszy oraz ich polskich kolaborantów, miała za zadanie eliminację oraz zastraszenie najbardziej niebezpiecznych dla podziemia nazistów oraz ich pomocników. Jej nazwa wzięła się z gwarowego określenia kośba oznaczającej „wykaszanie kosą traw lub zboża”.

W Rzeszowie wykonanie tej akcji komendant AK Inspektoratu Rzeszów, mjr Łukasz Ciepliński, ps. „Pług", zlecił specjalnym rozkazem oddziałowi dywersyjnemu AK. Szczegółowy plan akcji przygotował zastępca oficera dywersji Obwodu AK Rzeszów, wachmistrz Józef Jedynak, ps. „Jot". Dowództwo nad grupą likwidacyjną powierzono komendantowi AK placówki Wschód-Rzeszów „84", porucznikowi Michałowi Beresiowi, ps. „Bem". Do bezpośredniego wykonania akcji jako ochotnicy zgłosili się żołnierze z plutonu dywersyjnego placówki AK Słocina, mieszkańcy Krasnego. A bezpośrednimi wykonawcami akcji

byli: kpr. podchorąży Władysław Skubisz, ps. „Pingwin", kpr. podchorąży Władysław Leja, ps. „Trznadel" i kpr. podchorąży Henryk Kunysz, ps. „Szczygieł". Na miejsce akcji wyznaczono zakręt ulicy Batorego, którą zaplanowany był przejazd dorożki z gestapowcami z wartowni posterunku kolejowego w kierunku centrum miasta. Kiedy zaczęła się strzelanina, zaskoczeni i przerażeni gestapowcy usiłowali się bronić. Z lewa i prawa rozległa się jednak kanonada z pistoletów maszynowych żołnierzy AK. Flaschke, Pottenbaum i woźnica nie mieli żadnych szans.

Po akcji „Bemowi" i „Pingwinowi" udało się wycofać i uratować. „Trznadel", postrzelony przez żołnierzy niemieckich, nie miał siły na dołączenie do kolegów. Ulokował się w przygodnej komórce. Próbował się bronić, lecz gdy znikła szansa na uratowanie się, ostatnim nabojem z rewolweru odebrał sobie życie. Niemcy wyznaczyli wysoką nagrodę dla tych, którzy rozpoznają jego tożsamość i podadzą nazwisko. Nie było chętnych. Rzeszowska odsłona akcji odbiła się szerokim echem w całej okupowanej Polsce, wywołała jednak działania odwetowe. Hitlerowcy zabrali kilkudziesięciu Polaków przetrzymywanych w więzieniu w rzeszowskim zamku, i następnie ich rozstrzelali.

Z tej okazji Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie zaprasza nauczycieli wraz z uczniami szkół ponadgimnazjalnych na **Spacer Szlakiem Miejsc Pamięci związanych z Akcją „Kośba**”.
Udział w spacerze edukacyjnym jest bezpłatny, obowiązkowe zgłoszenia przyjmowane są pod nr. tel.: 17-867-30-29, 17-867-30-28. Liczba miejsc jest ograniczona, liczy się kolejność zgłoszeń.

PLIKI DO POBRANIA

Zaproszenie na obchody 75. rocznicy Akcji „Kośba” do Rzeszowa i Krasnego. (pdf, 1.16 MB) 17.05.2019 08:00
Plakat obchodów Akcji „Kośba” (pdf, 1.11 MB) 17.05.2019 08:00